

સુપ્રભાતમ્

સુટેલા પ્રા. ભદ્ર 079-23226251

સલામી સવારની..

'અભિવ્યક્તિ' ઓઠે વિરોધનો તાપ પોટવો છે, હિંદુત્વે રાષ્ટ્રભક્તિનો અંચળો ઓઠવો છે, મટવો છે દંભ સૌ પક્ષોએ સત્તાની ફેમમાં - 'શાંતિ'ને ગળી જવા આ અજગર સૌંદર્ય છે...

નિકળી આવ્યું 'વિષય'નું મુહુર્ત - જ્ઞાતિ વિવાદ... (બે તગડ તેમાં...) અટક્યું ગળો! સુલેહ છૂંદે - જૂઓ મૂંગાચ!! (પાટીદાર જૂથો)

ચિંતન

કબીર વો દિન યાદ કર, પગ ઉપર તલ સીસ 1 મૂત મંડલને આચકે, ઊસરી ગયા જગદીશ? 11

કબીરજી કહે છે હવે તું એ નવ માસ ગભાવસ્થાના દિવસો યાદ કર જયારે ભગવાને તને ઊંધ માથે લટકાવી રાખ્યો હતો. (ત્યારે તું ઈશ્વરને પ્રાર્થના કરતો હતો - કે હે પ્રભુ મને 'બહાર કાઢ, પ્રકાશમાં લઈ જા' સમય પરિપક્વ થતાં ઈશ્વર પ્રાર્થના સાંભળી તને આ પૃથ્વી પર જન્મ આપ્યો. જન્મતાંની સાથે જ તું ઈશ્વરને સદંતર ભૂલી ગયો અને માયાના અનેક બંધનોમાં લટકાવા લાગ્યો.

નવ માસ જીવે કરેલી પ્રાર્થનાઓ અને ઈશ્વરને આપેલા વચન આપણે સ્વપ્નને જેમ ભૂલી જઈએ છીએ. અને બાળપણ-યુવાની-વગેરે અવસ્થામાં ભૌતિક-શારીરિક-સુખોની માયામાં ઈશ્વર ચિંતન-ભક્તિને ભૂલી જઈ. સંસારીક ગંદવાડના મંદવાડમાં પટકાઈએ છીએ.

કબીરજી આપણને 'સત્ય' જીવનનું સ્મરણ કરાવે છે. યાદ કર - એ દિવસો...

સુવિચાર

- વિશુદ્ધ કળાના સર્જન માટે કલાકારનું હૃદય પણ નિર્દોષ હોવું જરૂરી છે - જોન કથન
● આપણા રોજનાં કર્મો એ આપણે છીએ. શ્રેષ્ઠતા પ્રયત્ન નથી, પણ આચરણ છે - એરિસ્ટોટલ
● જ્ઞાન સમૃદ્ધિમાં અલંકાર છે, આકતમાં આશ્રય અને વૃદ્ધત્વમાં એક સાધન છે - વિદુર
● સાચા મિત્રો હિરાની જેમ કિંમતી અને દુર્લભ છે, ખોટા મિત્રો પાનખરનાં પાનની જેમ સર્વત્ર મળે છે - એસ.ભટ્ટાચાર્ય
● અભ્યાસથી વિદ્યાની, સુશીલતાથી કુળની, ગુણની ભલા મનુષ્યની અને આંખથી કોષની ખબર પડે છે - ચાલકચ
● પાપનું જ્ઞાન એ મુક્તિનો પ્રારંભ છે - એસ.ભટ્ટાચાર્ય
● સુખના સાધનો એટલે... સાદાઈ, આનંદી સ્વભાવ, મિત્રો સાથે વાર્તાલાપ, સંતોષ - ગુણવંત શાહ
● આજનું ઔષધ : કાકડી તથા કાંદાનો રસ સરખે ભાગે લઈ પીવાથી દારૂનો નશો ઉતરે છે (સંકલન : દીપક વી. ગાસરા)

બોધકથા

થાય છે, પછી કરશું, આજ નહીં કાલે, મૂડ નથી આવા બૂરખા પહેરી 'આળશ' પોતાની જાત છૂપાવે છે આમાં જ ચૂંટણીના વચન પૂરાં નથી, માર્ય સુધી ગ્રાંટ વપરાશી નથી, ગુહિણીના અથાણાં બગડે છે, વસ્તુઓ ફેંકી પડે છે. કોઈ પણ બાબદ યાદ આવે કે તરત જ આજે જ અબધડી જ અલમલાં મૂકવી જોઈએ. 'પછી' પર તો કદી મૂકાય જ નહીં...
એક તપોવનમાં અંદાજે પાંચસો શિષ્યો અભ્યાસ કરતા હતા. ત્યાં નજીકના જંગલમાંથી એક આદિવાસી આવ્યો અને ગાદીપતિ ગુરુ દેવને કહ્યું, અમારા જંગલમાં આગ લાગી હતી. અને લગભગ પાંચસો દેવદારના વૃક્ષો બળીને ખાશ થઈ ગયાં. અમારો જીવનનો આધાર હતો...
ગુરુએ તાત્કાલિક શિષ્યોની સભા બોલાવી અને કહ્યું આવતીકાલે જંગલખાતામાંથી આપણે પાંચસો દેવદારના વૃક્ષો ત્યાં રોપી આવીએ...
એક શિષ્ય આળખ્યો હતો એણે કહ્યું, ગુરુજી કાલે ઉત્સવ અને ભોજન છે અને દેવદારના વૃક્ષનો મોટું થતાં બસો વર્ષ થાય. કાલને કાલ શી ઉતાવળ છે? ગુરુજીએ લાલ આંખે ભવાં યઠાવી કહ્યું આપણે સૌ આજ જ બંબે છોડ રોપવા જઈશું.

તરવરિયા તોખાર ક્યાં સુધી મોત વહોરતા રહેશે

વડોદરામાં એક જમાનાના સૌથી સમૃદ્ધ વિસ્તાર તરીકે જાણીતા અલકાપુરી રોડ પર મોડી રાત્રે સો-સવાસો કિ.મી.ની ઝડપે કાર ચલાવતાં અકસ્માત વહોરી બેઠેકા તજણ પદાધિકારીના લાડકવાયાનું કડૂણ મૃત્યુ આપણા વર્તમાનકાળની આંખ ભીંજવતી કડૂણાંતિકા છે. આવા નવલોહિયા તરૂણો પાસે દેશને કેટલી મોટી આશાઓ હોય! એમની ઉર્જાનો સરખો વિનિયોગ કરવામાં આવે તો આપણે દેશ કેવાં ઊંચા શિખર સર કરી શકે! વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી કહે છે તેમ આપણો દેશ આજે વિશ્વનો સૌથી 'યુવાન' દેશ

એવું જાણીતું સુધી જાહેર રાજમાર્ગો પર ગેંગસ્ટર બની બાઈકો દોડાવે છે, કારો વચ્ચે હરિફાઈ જામે છે. રાજ્યની પોલીસ પણ એમને રોકી કે ટોકી નથી શકતી - ઊલટાની સલામ મારીને 'સોરી' કહી દે છે. પ્રજાએ આ મુદ્દે રાજ્ય પર દબાણ ઊભું કરવાનો સમય પાકી ગયો છે. વળી નવધનિકો અને બેકાર ગરીબ યુવાનો વચ્ચે જે ખાઈ સરજાવા પામી છે, એને પણ પૂરવાના પ્રયાસો યુદ્ધના ધોરણે શરુ થવા જોઈએ. જો આ મુદ્દે આળશ કરીશું તો એ ખાઈ વધુ ને વધુ પહોળી થઈ જશે અને ભવિષ્યમાં ખતરનાક લોહિયાળ ક્રાંતિ સરજશે.

તંત્રીસ્થાનેથી...

થઈ છે. વિશ્વમાં સૌથી વધુ ઝડપે વિકસતી અર્થ વ્યવસ્થાની રૂએ ભારત ચીનને પણ હંફાવે એવી શક્યતાઓ સરજાઈ રહી છે ત્યારે આપણા યુવાવયસ્કોને અકાળે મોત ભણી ધકેલાવું જોઈ કોનું હૈયું ન દ્રવી ઊઠે! આજે એક તરફ

મોજશોખ પાછળ ખુવાર થઈ રહ્યા છે કાં તો પ્રવર્તમાન કાયદા કાનૂની ઐસીતેસી કરીને પોતાની 'હીરોગીરી'નું પ્રદર્શન કરવામાં ક્યારેક મોતનું જોખમ વહોરી બેસે છે અથવા નિર્દોષ મજૂરો પર ગાડી ચડાવી દઈ આરામથી

બહેનોને તકલીફ હોય કે ના હોય પણ ૩૫ વર્ષ પછી ૫૬ વર્ષમાં એક વાર CA-125 ટેસ્ટ કરાવી લેવો જોઈએ...

માધુરીબેનને રાત્રે ખીચડી અને ઇશા બહુ ભાવતા રવિવારની સાંજ હતી. દર રવિવારે માધુરીબેનને ત્યાં રવિસભા થાય. રવિ સભા એટલે શું? ઘરના બધા જ સભ્યો ડીનર સાથે લે અને સોમવારથી શનિવાર સુધીમાં જે કંઈ થયું હોય તે દરેક વ્યક્તિ સાથે તેની ખુલ્લા મને ચર્ચા કરવાની એકબીજાની સાથે આપ-લે કરવાની અને એમાં વધારે સાડું શું થઈ શકે, સાચું શું છે અને પોતાના ઘરના સંસ્કારોને સાંજે એવી રીતે જીવનપદ્ધતિ કેળવવી અને સારી રીતે જીવન પસાર કરવું.

કોલેજમાં એકદમ ફી વાતાવરણ હોય છે જ્યાં છોકરા છોકરીઓ ખુલ્લાદિલથી એકબીજા સાથે વાતો શેર કરી શકે છે પણ એમાં પ્રેમમાં 'ખેયાવા ના વેવલાવાડા નથી હોતા (we are free to talk any thing but we all are know our limits) અમારે ગયા અઠવાડિયે ઉદેપુર જુદા જુદા મહેલોની બાંધણી જોવા જવા નું થયું હતું ત્યાં અમે બે દિવસ અને રાત બધાજ છોકરા-છોકરીઓ જોડે રોક્યા. એક છોકરીએ એવી કમ્પલેન કરી કે એક છોકરાએ છોકરી ને ના ગમતું વર્તન કર્યું. છોકરીએ ડીનર વખતે બધાની હાજરીમાં કઈ દીધું કે ભાઈ આજે જે વર્તન કર્યું એ ફરી વાર ના કરતો આપણે સારા મિત્રો છીએ અને સારા મિત્રો રહીશું માટે આપણે આપણી limit ન અંતરગતી જોઈએ. દીકરી કહ્યું, જો પપ્પા આવી છે અમારી કોલેજના છોકરા-છોકરીઓ એકબીજાની સાથે હળીમળી રહે છે એકબીજાને સ્પર્શ થાય કે ગમે તે બોલાઈ જાય પણ લાગણીઓ ને ભીંજવા નહિ દેવાય એટલે કે અમે ફી છીએ પણ અમારી limit અમને ખબર છે હવે દીકરાનો વારો આવ્યો.

તન દુરસ્તી મહેન્દ્ર ગજજર ડૉ. દિનેશ રાઠોડ

અમારી મેડીકલ કોલેજમાં આજે બપોરે પોસ્ટમોર્ટમ રૂમમાં એક ભાઈ અને એક બહેનનું શબ બનાવવામાં આવ્યું. અરે! પપ્પા એટલી બધી ફોર્મલિટીની સ્મેલ આવતી હતી એક તો મરેલા માણસને પહેલી વખત જોતા હતા અને ફોર્મલિટીની સ્મેલથી આંખમાં પાણી, હૃદયમાં ભીક અને મગજમાં ગુંચવડો. બોલો હવે શું કરવું? પણ ફરજીયાત હતું... એટલે બધા જ હતા. અને એમાં બે-ત્રણ છોકરીઓ બેભાન થઈ ગઈ એટલે કે વોસોવેગલ શોકમાં જતી રહી. પત્રકાર પિતા એ કહ્યું, તને શું થયું હતું દીકરાએ કહ્યું પપ્પા કહ્યું, બરેબર તો મને પણ ડર લાગ્યો હતો પણ ભગવાનનું નામ દેતા દેતા આગળ વધ્યો અને મને કઈ ના થયું મારે સારા ડોક્ટર થવું છે અને સમાજસેવા કરવી છે.

આ છેલ્લો પ્રસંગ નથી... હજી તો શરૂઆત છે મારે બહુ કામ કરવાના છે એટલે પપ્પા કહ્યું આનું વિચારતા અચાનક મારામાં એક નવી શક્તિનો જન્મ થયો અને હું નજીક ગયો અને ફટકાટ મારે જે અવલોકન કરવાના હતા તે શાંતિ થી કરી લીધા. પપ્પા મને આ શક્તિ આપણી રવિ સભામાંથી જ જન્મી હતી.

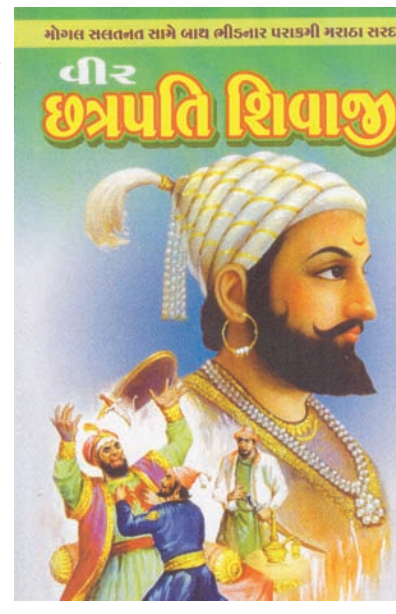
હવે વારો માધુરીબેનનો, માધુરીબેન બોલ્યા કે દીકરાઓ સમાજમાં જીવવું અત્યારે બહુ જ કઠણ છે સંસાર એ કાંટાની વાડ જેવું છે એમાં આપણે એક હોશીયાર સાપની જેમ કોઈ ને પણ નડવા સિવાય ધીમેથી સરકીને નીકળી જઈને આપણું જીવન પૂરું કરી સમાજને એક દાખલો બેસાડવો જોઈએ. માનસિક રીતે અને શારીરિક રીતે આપને સૌથી ઊંચા

ધન્યંતરી તથા વરાહભિહિર કોના શાસનકાળમાં થઈ ગયા?

Table with multiple columns containing historical facts and dates related to the reigns of Dhanyantari and Varahabihari. Includes a portrait of Anil Patel.

છત્રપતિ શિવાજીનું પુણ્યસ્મરણ

તારીખ પ્રમાણે આજ રોજ છત્રપતિ શિવાજી મહારાજ જયંતી છે. એમના વિષે સંસ્કૃતમાં છ નાટકો રચાયાં છે. આમાંનું એક હરિદાસ સિદ્ધાન્ત વાગીશનું 'શિવાજીચરિત' છે. આ નાટકની રચના ઈ.સ. ૧૯૪૫માં થઈ છે, એમાં દસ અંકો છે. તોરણ દુર્ગનો અધ્યક્ષ કરી મહાશિવ અેશઆરામી હતો. એની સેના યાંચિયાઓને વશ કરવા ગઈ હતી. ત્યારે કરી મહાશિવ પાસે યુવાન સાધુ નર્તકીઓ અને સર્કસના ખેલાડીઓ સાથે આવ્યો. તેઓ પોતાની કલા દેખાડવા લાગ્યા. અચિંતા તેઓ આ દુર્ગપાલ પર ચડી બેઠા. સાધુ શિવાજી હતા અને બાકીના એના સૈનિક. તેઓએ દુર્ગ કાબુમાં લીધો અને કરી મહાશિવને કેદ કર્યો. ઈ.સ. ૧૬૪૬માં માત્ર ૧૮ વર્ષની વયે એમણે આ સાહસ કર્યું.

તોરણ બીજાપુરાના સુલતાન નાદિર શાહના તાબામાં હતું, તેથી તેણે સેનાપતિ અફઝલ ખાનને આદેશ આપ્યો કે તમે ચતુરાઈથી આનો વધ કરી નાખો. અફઝલ ખાને સંધિપ્રસ્તાવ માટે શિવાજીને એકાન્તમાં મળવા જણાવ્યું. બંને એ કાન્તમાં મળ્યા.

અફઝલે તેને ભેટતી વખતે કમરમાં છરી મારવાનો પ્રયાસ કર્યો. શિવાજીએ વાદ નખથી એનું પેટ ચીરી નાખ્યું. અને એનો વધ કર્યો. સેનાપતિનો વધ થતાં સેના નાસી છૂટી. આ ઘટના મંગળવાર, ૧૦ સપ્ટેમ્બર, ૧૬૫૮ના રોજ બની.

પૂનામાં ઔરંગઝેબને સુબો સાયેસ્તખાન હતો. તેની પાસે એકવાર ભાસ્કર શર્મા વૈષ્ણવ સાધુના વેશમાં આવ્યો. તેણે વિનંતી કરી. 'તમારા દુર્ગમાંથી મારી માતાની સ્મશાનચારા નીકળવાની હતી, એને પસાર થવા દેશો.' સાયસ્તે એક શરતે સંમતિ આપી કે કોઈની પાસે શસ્ત્રો ન હોવા જોઈએ. સ્મશાનચારા મોટી સંખ્યા સાથે પસાર થવા લાગી. પરંતુ તેમાં મૃતદેહની જગ્યાએ શસ્ત્રો હતા. આ સંખ્યા શિવાજી અને તેના સૈનિકોની હતી. તેઓએ, ન ધાર્યું હોય રીતે આકમળ કર્યું. આ આકસ્મિક હલ્લામાં સાયેસ્તની હાર થઈ. તે ભયથી નાસી ગયો. શિવાજીએ પૂના કબજે કર્યું. આ ઘટના રવિવાર પ એપ્રિલ ૧૬૬૩ના રોજ બની હતી.

બીજાપુરાના સુલતાન નાદિર શાહે પોતાના ઔરંગઝેબથી સ્વતંત્ર જાહેર કરી દીધો. એટલે તેને વશમાં લેવા બાદશાહે જયસિંહને મોકલ્યો. જયસિંહે શિવાજીની મદદથી જીત મેળવી. આથી શિવાજીને 'છત્રપતિ'નો ઈલકાબ અને દિલ્હીનું આમંત્રણ મળ્યું. શિવાજી ઔરંગઝેબની સભામાં ગયા. બાદશાહે જયસિંહને આદેશ આપ્યો કે શાંતિ શાળામાં આમને નિવાસ આપો. શિવાજીને ખ્યાલ આવી ગયો કે પોતે નજરકેદની સ્થિતિમાં છે. એમણે માંદગીનો દેખાવ કર્યો, બાદશાહે એની પાસે વૈદ્યને મોકલ્યો. વૈદ્યને સૂચના ઝેરની ગોળી આપવાની હતી. શિવાજીએ દવા ન લીધી. એમણે દાનમાં કળીનો ટોપલો રોજે રોજ મોકલવાની ઈચ્છા વ્યક્ત કરી. એકવાર એ પોતે જ ટોપલામાં સંતાઈને મિષ્ટાન્નની ગાડીમાં બહાર જતા રહ્યા. બાદશાહ સાથેની એની મુલાકાત ૧૨ મે ૧૬૬૬ ના રોજ થઈ હતી; તેના સાત દિવસમાં જ આ ઘટના બની. બાદશાહે એને પકડવા સેના દોડાવી. જયસિંહનો પુત્ર મુર્દાનસિંહ સેનાપતિ હતો. શિવાજીએ એને હિંદુ ધર્મના ઉદ્ધારમાં પોતાની સાથે જોડાઈ જવા સમજાવ્યું; પરંતુ તે ઉદ્દતાઈ કરવા લાગ્યા. આથી શિવાજીએ તેને યુદ્ધ આપ્યું અને હરાવ્યો.

રવિવાર ૬ જૂન, ૧૬૭૪ના રોજ શિવાજીને સભ્યતાપૂર્ણ વાતાવરણમાં રાજ્યાભિષેક થયો. ઔરંગઝેબે એમને 'રાજા'ની ઉપાધિ આપી. સ્વામી રામદાસે એમને આશીર્વાદ આપ્યા કે 'પ્રજાને માટે છત્ર બનીને એનો સંતોષ હરજે.' ગુરુદેવે એમને છત્ર આપ્યું. ઉપાધ્યાય મહેશ્વરી શાસ્ત્રીએ એમને મુકુટ પહેરાવ્યો. પુરોહિત નારાયણ શર્માએ હાથમાં રાજદંડ મૂક્યો. માતાએ ભાલે તિલક કર્યું. માતાની સખી ભેરવી મુક્તકેશીએ ગળામાં માળા પહેરાવી.

એમની સાહસિકતા, અપ્રતિમ પરાક્રમ, ત્વરિત નિર્ણય શક્તિ - આ અને આવા અસંખ્ય ગુણો આજે પ્રેરણારુપ છે. આજના દિવસે એમનું પુણ્યસ્મરણ આવશ્યક છે. હરિદાસના જેમ નડિયાદના મૂળશંકર યાચિકે પણ ઈ.સ. ૧૯૨૮માં નાટક 'છત્રપતિ સામ્રાજ્ય'ની રચના કરી છે. આની પણ નોંધ લેવી જોઈએ...